

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-25
Besvaras senast
2016-11-16

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:81 Sveriges politik för fred i Syrien

Kriget i Syrien har pågått i över 5 år och tros ha kostat närmare 500 000 mänskoliv. Omkring 6 miljoner befinner sig på flykt utanför landets gränser och 7 miljoner inne i Syrien. Sedan den 22 september genomför syriska regeringsstyrkor och det ryska flygvapnet en omfattande offensiv mot Syriens största stad Aleppo. Bombningarna mot civila bostadsområden och sjukhus har skapat ett blodbad. Enligt FN har minst 400 personer dödats den senaste veckan, många av dem är barn. Långt fler har skadats.

Ansvar för den humanitära katastrofen i Aleppo vilar tungt på Syriens president Assad och Ryssland. De har alla möjligheter att omedelbart stoppa blodbadet, men ansvaret vilar också på världssamfundet. På grund av dess passivitet, och att en rad stormakter satt sina egna intressen främst, har kriget i Syrien kunnat fortsätta. Omvärlden måste nu agera kraftfullt för att få till stånd en verklig vapenvila och införsel av humanitär hjälp till befolkningen som lever under belägring.

Vänsterpartiet har varit tydliga med att vi inte ser någon militär lösning på krisen i Syrien. Det är bara genom en politisk process som kriget och våldet långsiktigt kan upphöra. FN:s medlemsstater behöver enas om ett gemensamt svar med krav på att de ansvariga för krigsförbrytelser ställs inför rätta och att parterna tvingas till förhandlingsbordet. En politisk lösning behöver inkludera en demokratisk övergång, att Assad lämnar över makten och att Syriens olika etniska och religiösa grupper får sina rättigheter garanterade. Men en förutsättning för fred är också att länder som Ryssland, Iran, Saudiarabien, Turkiet och USA slutar underblåsa konflikten genom att pumpa in stöd till sina respektive allierade i Syrien.

FN:s strävan mot en fredlig lösning på konflikten, under ledning av världsorganisationens sändebud Staffan de Mistura, har haft få och små framgångar men är alltså den enda trovärdiga vägen mot fred i Syrien. Det är därför viktigt att Sverige fortsatt står bakom de Mistura och stödjer FN-processen. Den svenska regeringens tydliga ställningstagande för att öka kvinnors deltagande i alla förhandlingar är också mycket välkommet, och extra viktigt när Sverige tar plats i FN:s säkerhetsråd efter årsskiftet.

De humanitära behoven i världen är i dag större än någonsin tidigare, och över 80 procent av dem finns i konfliktområden, enligt OCHA (FN:s organ för

humanitär samordning). Samtidigt kommer allt fler rapporter om hur hjälparbetare, sjukhus och konvojer med förnödenheter till civila bombas eller beskjuts. Den 3 maj 2016 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2286 om vikten av att skydda hälso- och sjukvård i konflikter, som även explicit nämner vikten av oberoende och opartiska utredningar av eventuella attacker. Regeringen måste under Sveriges två år i säkerhetsrådet aktivt verka för att resolutionen efterlevs.

Samtidigt som kriget i Syrien fortsätter med oförminskad kraft och grymhet har grannländerna börjat stänga sina gränser för syriska flyktingar. UNHCR varnar för att många flyktingar fastnar i en mycket farlig situation när de ansträngda grannländerna inte längre är lika öppna som tidigare.

Libanon, med en befolkning på omkring 4,5 miljoner invånare, har tagit emot över 1 miljon flyktingar. Nu har landet infört visumkrav för syrier. Fler än 75 000 syrier är fast i ett ingenmansland på gränsen mellan Syrien och Jordanien. Även Jordanien har infört visumkrav, och i juni förklarade den jordanske arméchefen i ett uttalande att landets norra och nordöstra gräns mot Syrien är stängda militärzoner. Nyligen deklarerade den turkiska regeringen att de planerar bygga färdigt muren längs den 900 kilometer långa gränsen mot Syrien inom fem månader. Muren, som började byggas 2014, sträcker sig redan 200 kilometer längs gränsen och syftar till att stoppa illegala gränsövergångar och bekämpa smuggling.

Trots att Ankara vidhåller att dörrarna är öppna för syriska flyktingar har fler än 100 000 flyktingar fastnat vid gränsen under det senaste året. Av de 19 officiella gränsövergångarna längs den syrisk-turkiska gränsen är endast 2 öppna som lagliga alternativ för syriska flyktingar. Sedan mars 2015 är även dessa övergångar stängda för majoriteten av syrierna. Enligt hjälparbetare tillåts som flest 200 personer per dag passera, oftast endast de med kritiska skador.

Vänsterpartiet har välkomnat och berömt den svenska regeringens Syrienstrategi. Den innehåller flera komponenter som vi ställer oss bakom, som satsningar på humanitärt stöd, mänskliga rättigheter och jämställdhet, samt insatser mot könsbaserat våld. Strategin lyfter också fram mänsklig säkerhet men ignorerar den verkliga frågan när det gäller säkerheten för de människor som nu flyr krigets Syrien och fastnar vid grannländernas gränser. När statsministern och utrikesministern skrev om Syrien på SvD debatt lördagen den 15 oktober nämnde de inte med ett ord de människor som tvingats på flykt,

och fortfarande flyr, från kriget i Syrien.

Sverige tog emot ett stort antal människor under hösten 2015. Vi tog vårt ansvar då. Det kan aldrig vara en ursäkt för att inte ta det i dag. När regeringen införde gräns- och id-kontroller, samt försämrade möjligheterna att söka skydd i Sverige, var ett av de framträdande argumenten att det skulle få andra stater inom EU att ta ett större ansvar. Det är alldeles uppenbart att den strategin inte fungerat. I stället har stat efter stat i Europa stängt sina gränser, EU har stängt gränsen mot Turkiet, och nu har även Turkiet, Libanon och Jordanien stängt sina gränser mot Syrien. Det enda sättet att få omvärlden att ta ett större ansvar är genom att själva visa vägen.

Mot bakgrund av ovan vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

Vilka initiativ avser ministern att vidta för att Sverige som enskilt land, såväl som medlem i EU och FN, ska verka för att få till stånd en vapenvila i Syrien och understödja FN:s arbete för att få tillstånd en fredsprocess?

Vilka initiativ avser ministern att vidta för att Sverige som enskilt land, såväl som medlem i EU och FN, ska verka för att de stridande parterna ska respektera folkrätten, upphöra med attacker på civila aktörer och tillåta införsel av humanitär hjälp till civilbefolkningen?

Vilka initiativ avser ministern att vidta för att Sverige som enskilt land, såväl som medlem i EU och FN, ska agera för att grannländerna öppnar sina gränser för människor på flykt undan kriget i Syrien?

.....

Hans Linde (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors